

SAKSDOKUMENT

Arkivsaknr.: 12/03063-2
Arkivkode: 00
Saksbehandler Anne Kristin Berntsen

Saksgang
Kommunestyret

Møtedato
17.12.2012

HØRING - ENDRING AV FORVALTNINGSLOVEN VEDRØRENDE DIGITAL KOMMUNIKASJON MELLOM FORVALTNINGEN OG INNBYGGERNE

SAMMENDRAG:

Saken gjelder høring av endringer i forvaltningsloven med sikte på å gjøre digital kommunikasjon mellom forvaltningen og innbyggerne til hovedregel. I dag er hovedregelen kommunikasjon på papir, og det kreves uttrykkelig samtykke for å kunne sende ut vedtak og meldinger m.v. digitalt.

Det tas sikte på å etablere en digital postkasse for hver enkeltperson, et kontaktregister med navn, telefon og epostadresse samt et register hvor enkeltpersoner som fortsatt ønsker å kommunisere med forvaltningen på papir kan reservere seg mot digital kommunikasjon.

Høringsfristen er 2. januar 2013.

INNSTILLING:

Kommunestyret slutter seg til rådmannens vurdering, som legges til grunn for kommunens høringsuttalelse om endringer i forvaltningsloven ift. digitalt førstevalg.

RÅDMANNEN I NITTEDAL

Anne-Birgitte Sveri

Godkjent og ekspedert uten underskrift

Vedlegg:

1. Høringsbrev/notat fra fornyings-, administrasjons- og kirke departementet av 5.10.12.
2. Notat av 11.9.12 fra Wikborg/Rein

Andre dokumenter (ikke vedlagt):

Utrykte vedlegg fås ved henvendelse til ordførerens sekretær

SAKSFRAMSTILLING:**Bakgrunn for saken:**

Regjeringen har store ambisjoner for fornying, effektivisering og forbedring av offentlig sektor. I digitaliseringsprogrammet «På nett med innbyggerne» legger regjeringen opp til at digital kommunikasjon skal være hovedregelen for kontakt mellom forvaltningen og brukerne.

Både innbyggere og næringsliv har store forventninger til det offentlige og mange forventer at også offentlige tjenester skal være tilgjengelige på nett. Den store og økende andelen innbyggere som er på nett mer eller mindre daglig, tilsier også at det kan være hensiktsmessig med større muligheter for digital kommunikasjon med det offentlige enn det som er tilfellet i dag.

For å realisere regjeringens mål om digital kommunikasjon som hovedregel, må lov- og regelverk endres. Denne høringen dreier seg i første rekke om endringer i forvaltningsloven, men departementet uttrykker at de også gjerne tar imot synspunkter ift. endringer i eForvaltningsforskriften, selv om endringer i denne forskriften legges ut på høring separat senere.

Saksopplysninger

Alle sakens opplysninger fremgår av vedlegg 1 og 2. og gjentas ikke her.

Forhold til eksisterende plandokument

Ikke relevant.

Økonomiske konsekvenser

Her vises til punkt 5 på side 10 flg i vedlegg 1.

Miljøkonsekvenser

Å digitalisere forvaltningens kommunikasjon med omverdenen vil føre til en vesentlig reduksjon i forbruket av papir samt tilsvarende reduksjon av fysisk postombæring, som i dag i stor grad skjer ved bruk av bil, båt og fly.

Risiko- og sårbarhetsanalyse (beredskap)

Det tas sikte på å skape løsninger som ivaretar informasjonssikkerhet, rettssikkerhet og personvern. Ordningen er sårbar overfor strømbrydd, hacking og annen

funksjonssvikt i de nødvendige IKT-løsninger. Imidlertid er dette i stor grad de samme utfordringer vi har i dag, da de brev, vedtak m.v. som sendes ut på papir til innbyggerne er produsert elektronisk og deretter skrevet ut på papir. Det som kommer i tillegg ved elektronisk kommunikasjon er muligheten for tilsvarende svikt i mottagernes dataløsninger, altså strømbrudd, hacking, virus m.v. på mottagers datautstyr.

Konsekvenser for universell utforming (Diskriminerings og tilgjengelighetsloven)

Det er fortsatt ikke alle innbyggere som har tilgang til – og kan benytte – digitale medier. Særlig blant de eldste innbyggerne må det antas å være mange som ikke har tilstrekkelig datateknisk kompetanse til å kommunisere med forvaltningen digitalt. Forslaget innebærer løsninger for de som enten ikke kan eller ikke vil kommunisere digitalt, ved at de kan reservere seg mot digital kommunikasjon.

Konsekvenser for folkehelse

Ikke relevant

Konsekvenser for forebygging av kriminalitet

Ikke relevant

Vurdering av konsekvenser for barn og unges interesser

Barn og unge er i stor grad datakyndige og vil formodentlig være den gruppen innbyggere som har minst problemer med digital kommunikasjon. Dertil kommer at forvaltningens kommunikasjon med innbyggerne i meget stor grad skjer med barnas/de unges verger, dersom de er under 18 år, og ikke med barnet selv.

Rådmannens vurdering

Utviklingen i samfunnet går mot mer og mer omfattende digital kommunikasjon på svært mange områder. Det er ikke realistisk å tro at denne utviklingen vil snu, snarere vil den formodentlig videreføres og utvikles til ytterligere livsområder. Forslagene innebærer en effektivisering og innsparing, både i tid (umiddelbar levering av digital post) og penger (papir, porto, transport m.v.) samt en ikke ubetydelig miljøgevinst ved et mindre forbruk av papir og transport av post. Rådmannen har derfor ingen motforestillinger imot forslaget om å gjøre digital kommunikasjon til hovedregel.

For å sikre rettssikkerhet, informasjonssikkerhet og personvern må imidlertid løsningene være gode og brukervennlige. Det må foreligge trygge og brukervennlige dataløsninger, det må sikres at kun mottageren eller den hun bemyndiger har tilgang på den digitale posten som utveksles, og ikke minst må det foreligge en brukervennlig metode for å reservere seg mot digital kommunikasjon. Den som reserverer seg, må være sikker på at hun likevel mottar informasjon, selv om hovedhensikten er at den skal mottas digitalt.

Det er foreslått å opprette et digitalt reservasjonsregister. Rådmannen mener at det er vesentlig at det blir gitt tilstrekkelig og adekvat informasjon i ikke-digitale medier om dette registeret og hvordan man reserverer seg. Videre må det være både mulig og enkelt å reservere seg på en ikke-digital måte, da det må antas at en stor gruppe

av de som ønsker å reservere seg vil være mennesker som ikke kan reservere seg ved bruk av digitale metoder.

Høringsinstansene er bedt om å gi synspunkter på hvorvidt det skal velges en løsning med digital kommunikasjon med reservasjonsmulighet for *alle*, eller om det skal velges en slik mulighet kun for de som er *digitalt aktive* (beskrevet i vedlegg 2 som de som innenfor visse tidsrammer har benyttet andre offentlige sider som Altinn, Dinside etc). Det kan tenkes at enkeltpersoner er svært digitalt aktive på noen områder, men ikke like aktive på andre, eller at enkeltpersoner som normalt er digitalt aktive, i noen perioder i livet av ulike grunner ikke kommuniserer digitalt. Noen vil kanskje behandle spørsmål om skatt, søknader av ulike slag m.v., hvor de selv aktivt oppsøker andre instanser, digitalt, mens de i mindre grad sjekker digitale postkasser som e-post m.v.

Rådmannen mener her at det mest oversiktlige og lettest gjennomførbare er å innføre dette for alle med en gang. Dette reduserer de mange mulighetene som foreligger for usikkerhet omkring hvem som må anses som digitalt aktive, hvordan dette skal avgrenses og hvorvidt avgrensningene gjenspeiler den reelle virkelighet mht. mottakers kompetanse og aktivitetsnivå i digitale medier. Dersom digital kommunikasjon er hovedregel for alle og dette kommuniseres godt ut i samfunnet, vil vi ha enkle og forståelige regler, likhetsprinsippet vil være ivaretatt, og rettssikkerheten vil være ivaretatt for alle på samme måte. Dette forutsetter imidlertid at ordningen med reservasjonsregister blir brukervennlig, slik at de som ønsker det, fortsatt kan motta post fra forvaltningen på papir. Forvaltningen må ha et særlig ansvar i en overgangsperiode til å forsikre seg om at digitalt utsendt post er mottatt. En mulig måte å gjøre dette på, er å bruke samme system som i dag foreligger for e-post, nemlig å ha en automatisk varslingsmekanisme som forteller avsender når mottaker har lest e-posten.

Høringsinstansene er bedt om å uttale seg om hvorvidt en skal samle reglene om digitalt førstevalg i forvaltningsloven § 15, eller om det er hensiktsmessig å ha regler om dette i §§ 15, 16 og 27 som i dag. I tråd med regjeringens uttalte mål om forenkling av lovverket, mener rådmannen det er mest hensiktsmessig og brukervennlig å ha disse reglene samlet på ett sted. Det bør være samme system og krav til rettssikkerhet for både forhåndsvarsel, vedtak og andre henvendelser fra forvaltningen. Innbyggerne kan ikke forventes å holde rede på ulike kommunikasjonsregler for ulike typer dokumenter. Rådmannen ser derfor ikke viktige argumenter for å opprettholde den fragmenteringen som foreligger i dag.

Rådmannen peker også på behovet for en klar avgrensning i nøyaktig hvilke opplysninger som skal kunne registreres i de ulike foreslåtte registre. Uten dette vil en stå i fare for å utvanne og/eller bryte viktige personvernprinsipper nedfelt i personopplysningsloven.

For å sikre at den digitale posten som forvaltningen sender ut virkelig kommer frem til mottakeren, og dermed sikre dennes rettssikkerhet, må det også være klare og brukervennlige metoder for oppdatering av de foreslåtte registre. Ansvar for oppdatering må gjøres tydelig, dvs. det må være klart når det er den enkeltes ansvar å gjøre oppdateringer og når det er forvaltningens ansvar.

Forslag til alternativer

Forslag til alternativer er presentert i vedlegg 1 og 2.

Konsekvenser

Se vedlegg 1 og 2.

Arkivsak-dok. 12/03063
Arkivkode
Saksbehandler Anne Kristin Berntsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	03.12.2012	150/12
2 Kommunestyret	17.12.2012	137/12

SAKSPROTOKOLL

Høring - endring av forvaltningsloven vedrørende digital kommunikasjon mellom forvaltningen og innbyggerne

Kommunestyret har behandlet saken i møte 17.12.2012 sak 137/12

Votering

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret slutter seg til rådmannens vurdering, som legges til grunn for kommunens høringsuttalelse om endringer i forvaltningsloven ift. digitalt førstevalg.